

بخش آموزش رسانه تفریحی سنتر

کلیک کنید www.tafrihicenter.ir/edu

 نمونه سوال گام به گام

 امتحان نهایی جزوه

 دانلود آزمون های آزمایشی

متوسطه اول : هفتم ... هشتم ... نهم

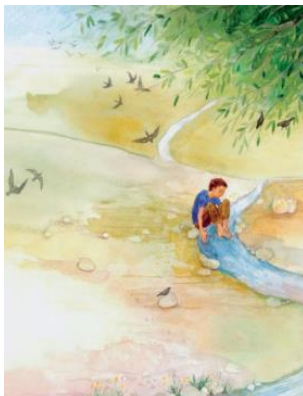
متوسطه دوم : دهم ... یازدهم ... دوازدهم

www.tafrihicenter.ir

درس دوم

چشمه معرفت

بند ۱

واژه‌های مهم: کنجکاو: پرسشگری، ریزینی / کشف کردن: پیدا کردن.
نکته‌های ادبی: مراعات نظیر یا تناسب: «نوجوانی، کنجکاو، خستگی ناپذیری»
و «فراگرفتن، فهمیدن، کشف کردن». / سر زدن: کنایه از دیدار و بازدید، تجدید دیدار.

بند ۲

واژه‌های مهم: نگاه‌های کنجکاوانه: نگاه‌های دقیق / گوش و چشم دادن: با دقت گوش دادن و با دقت نگاه کردن / دل دادن: دل بسته شدن، عاشق شدن / روحم چنان غرق فهمیدن بود: روح و جانم لبریز درک کردن بود / سر باز کردن: جاری شدن / معرفت: شناخت / چشمه‌های معرفت از درون من سر باز خواهند کرد: تمام وجودم پر از معرفت و شناخت خدا خواهد شد. / عظمت و جلال: مترادف.
نکته‌های ادبی: نگاه‌های تشنه: جان‌بخشی / درس بزرگ طبیعت: تشبیه / گوش، چشم، دل، روح: مراعات نظیر / دل دادن: کنایه از «با تمام وجود توجه کردن» / چشمه‌های معرفت: تشبیه / آب‌های زلال و... فهم و دانایی: تشبیه / آب، سرد، زلال، گوارا: مراعات نظیر / کلاس شکفت آفرینش: تشبیه.

بند ۳

واژه‌های مهم: غرقه: غرق شدن، فرو رفتن، در اینجا «محو و مبهوت شدن».
نکته‌های ادبی: نوازش لطیف آب: تشخیص / آب، جوشش، چشمه، لطیف، خنکی: مراعات نظیر.

بند ۴

واژه مهم: روح مُذاب: جانِ ذوب شده.

نکته‌های ادبی: تشبیه: آب به روح مُذاب تشبیه شده است. / آب، تازه نفس، جوان، زلال و نیرومند با گام‌های استوار و امیدوار شتابان می‌رفت: جان‌بخشی / دهان خشک زمین: جان‌بخشی / نگاه‌های پژمرده درختان: جان‌بخشی / درخت تشنه: جان‌بخشی / رگ‌های خشکیده جوی‌های مزرعه: جان‌بخشی / کوچه‌باغ‌های مرده: جان‌بخشی.

بند ۵

واژه‌های مهم: آمین: برآورده کن / عظمت: بزرگی و شکوه.

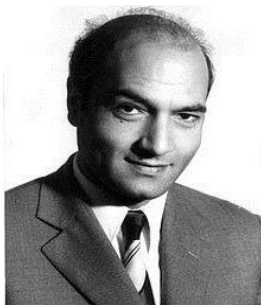
نکته‌های ادبی: سبزه‌ها و کشته‌های سیراب: جان‌بخشی / شاخه دست: تشبیه / دعا می‌کردند: تشخیص. عبارت «درختان... شاخه دست‌های خویش را به آسمان برافراشته بودند و دعا می‌کردند» با دو بیت زیر از مولوی ارتباط دارد:

این درختانند همچون خاکیشان دست‌ها بر کرده‌اند از خاکدان
با زبان سبز و با دست دراز از ضمیر خاک می‌گویند راز

کودکان پر نشاط گلبوته‌ها: تشبیه / نوجوانان امیدوار ذرت‌ها: تشبیه / گوش نسیم: جان‌بخشی / آمین می‌گفتند: تشخیص / باغ و صحرا و درخت و بوته: مراعات نظیر / رفاقت و خویشاوندی با ساقه‌ها: تشخیص.

بند ۶

نکته‌های ادبی: نسیم مانند مادری مهربان: تشبیه / نسیم بهاری... به کودکان خود ادب می‌آموزد: تشخیص / کودک، جوان، نوزاد: مراعات نظیر / تشبیه: نهال‌ها به نوجوان و بوته‌ها به نوزاد تشبیه شده‌اند. / احترام نهال‌ها و بوته‌ها و وداع کردنشان: تشخیص / خم شدن سر بوته‌ها برای وداع: تشخیص / سبزه‌های معصوم: تشخیص / تشبیه برگ سبز درختان به دفتری برای خداشناسی.

دکتر علی شریعتی (۱۳۵۶ - ۱۳۱۲ ه.ش.): نویسنده فرهیخته معاصر، فرزند استاد محمدتقی شریعتی در سال ۱۳۱۲ شمسی در مَزینان خراسان به دنیا آمد. در رشته جامعه‌شناسی و تاریخ ادیان به درجه دکترا دست یافت. کتاب‌های «فاطمه فاطمه است»، «کویت» و «اسلام‌شناسی» از آثار اوست.

دانش زبانی و ادبی

نکته اول

جمله از نظر مفهوم و پیام به چهار دسته تقسیم می شود:

خبری: جمله ای است که درباره موضوع یا وقوع کاری خبر می دهد؛ مانند: **بیتا به خانه آمد.**

امری: جمله ای است که انجام دادن کاری یا داشتن حالتی را درخواست می کند؛ مانند: **برو.**

پرسشی: جمله ای است که درباره موضوعی سؤال می کند؛ مانند: **کدام داستان؟**

عاطفی: جمله ای است که یکی از عواطف انسانی مانند تعجب، تأسف، خشنودی، شادمانی، آرزو، خشم و... را می رساند؛ مانند: **آرزوهایتان چه رنگین است!**

*در پایان جمله های خبری و امری، نقطه (.) می گذاریم. برای جمله های پرسشی از علامت سؤال (?) و برای جمله های عاطفی نیز از علامت تعجب (!) استفاده می کنیم.

نکته دوم

واژه های «**فهم، مفهوم و مفاهیم**» هم خانواده هستند؛ چون:

۱. ریشه یا حروف اصلی آنها یکی است.

۲. معنای نزدیک به هم دارند.

روان خوانی

کژال

قالب: داستان

نویسنده: طاهره ایبّد

موضوع و محتوا: این داستان بر مقاومت و ایستادگی در برابر تهاجم بدخواهان و جان فشانی برای حفظ خانه، هم نوع، سرزمین و دفاع از هستی انسان، تأکید دارد.

شخصیت ها:

۱- **کژال:** مادری که کودکی شیرخواره در آغوش دارد و برای دیدن عمه کابوک (آشیانه مرغ، در کردی به معنای کبوتر) روانه می گردد.

یادآوری: کژال در زبان کردی به معنی دختر زیبا و رعنا و چشم عسلی است. گویا با واژه غزل و غزال (به معنای آهو) از دید ریشه شناسی، پیوندی دارد.

۲- **روناک** (اسم کردی به معنای روشن، تابناک): طفل شیرخوار و دختر قنடைای کژال.

۳- **گرگ:** که بر سر راه کژال نمایان می شود و کودک قنடைای کژال را می رباید.

۴- **هه ژار** (به معنای فقیر، بینوا): شوهر کژال که در داستان حضور ندارد و فقط این کژال است که در برابر گرگ فریاد می زند و او را به کمک می طلبد.

۵- **آزاد:** جوان کشاورز روستایی که به کمک کژال می آید و پنجه در چنگال گرگ می افکند و با او درگیر می شود و پس از مدتی درگیری، سرانجام گرگ را از پا درمی آورد؛ هرچند که خود نیز زخم فراوان دارد و نفس هایش به شماره می افتد؛ اما روناک را نجات می دهد.

نثر داستان کژال، ساده، یک دست و روان است. نویسنده در چند مورد از زبان کُردی بهره گرفته و افزون بر انتخاب نام، برخی از ترکیب ها و جمله ها را به همان زبان آورده و ضمن قرار دادن داستان در فضایی پاک و سرشار از جوانمردی و عطوفت و صفا، رنگ بومی محلّی خاصّی به آن بخشیده است و اتفاقاً همین عامل بر گیرایی و جذابیت داستان افزوده است.

طاهره آید: متولد دی ماه ۱۳۴۲ شیراز است. وی کارهای هنری را از سال ۱۳۶۱ در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان شیراز آغاز کرده است. سال ۱۳۶۴ به تهران آمد و با آقای بیوک ملکی، شاعر و نقّاش کتاب های کودکان و نوجوانان، ازدواج کرد. فوق دیپلم زبان انگلیسی است. کتاب های داستانی زیادی از او به چاپ رسیده است؛ از جمله:

۱- **باغچه توی گلدان ۲- به هوای گل سرخ ۳- خانواده آقای چرخشی و...**

واژه های مهم: لُپ: گونه / قنடை: پارچه ای که نوزاد را در آن می پیچند. / روکه: فرزند به زبان کُردی / گالش: نوعی کفش قدیمی (کفش لاستیکی) / خیش: وسیله ای برای شخم زدن، گاو آهن / قُروه: شهری در استان کردستان / مویه: گریه کردن / مویه کنان: گریه کنان / زار زدن: گریه کردن / دایه: پرستار کودک، مادر / هراسان: ترسان / خُرناسه: صدایی که در حالت خواب از گلو بیرون می آید. / معطل: منتظر، بیکار، بلا تکلیف / مَجال: فرصت، وقت لازم / زُل زدن: خیره شدن / پا برهنه: بدون کفش / تقلّا: کوشش، تلاش / هِق هِق: صدای بریده بریده گریه طولانی / خشکش زد: مات و مبهوت شد.

نکته های ادبی: پاره تن: کنایه از فرزند عزیز / دندان بر سر دندان ساییدن: کنایه از خشمگین بودن.